

Projekt

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 2025 r.

**w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach skargi na uchwałę
Rady Miasta Katowice nr XXXI/678/21 z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie Regulaminu utrzymania
czystości i porządku na terenie Miasta Katowice**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 54 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024r. poz. 935 ze zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przekazać do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach skargę pana Z R wniesioną w dniu 28 sierpnia 2025 r. na uchwałę nr XXXI/678/21 Rady Miasta Katowice z dnia 4 lutego 2021 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Katowice (Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2021 r. poz. 1063).

§ 2. Prawne i faktyczne okoliczności dotyczące skargi zawiera uzasadnienie do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Dnia 28.08.2025 r. do Urzędu Miasta Katowice wpłynęło pismo Pana adwokata W W z dnia 21 lipca 2025r., który w imieniu Pana Z R wniósł skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach na uchwałę Rady Miasta Katowice z dnia 4 lutego 202r. nr XXXI/678/21 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Katowice w części tj. w zakresie §7 ust. 1 pkt 1 oraz §7 ust. 5 w zw. z § 7 ust. 6.

Skarżący wnosi o stwierdzenie nieważności uchwały w zaskarżonej części ewentualnie o stwierdzenie wydania uchwały z naruszeniem prawa w zaskarżonej części.

§7 ust. 1 pkt 1 uchwały Rady Miasta Katowice z dnia 4 lutego 202r. nr XXXI/678/21 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Katowice brzmi:

1. Miejsca gromadzenia odpadów utrzymuje się w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym, w szczególności poprzez:

1) ustawienie pojemników w sposób uporządkowany, zapewniający swobodny do nich dostęp dla użytkowników i przedsiębiorcy, w sposób zapewniający podmiotowi odbierającemu odpady komunalne dojazd do tych pojemników za pomocą wyspecjalizowanego pojazdu oraz możliwość opróżnienia pojemników przez ten pojazd;

natomiast §7 ust. 5:

5. W celu umożliwienia odbioru odpadów przedsiębiorcy, właściciele zobowiązani są umieszczać pojemniki i worki wypełnione odpadami w altance śmietnikowej, udostępnionej przez właściciela nieruchomości w dniu odbioru odpadów, z wejściem od strony ulicy albo w miejscu dostępnym (np. ciąg pieszo-jezdny) bez konieczności wchodzenia na teren ogrodzonej posesji, otwierania bram wjazdowych itp. Nie wypełnienie tego obowiązku będzie skutkować brakiem wywozu odpadów bez możliwości reklamacji.

Skarżący zarzuca przekroczenie delegacji ustawowej zawartej w art. 4. Ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2025 poz. 733 tj.) – dalej ucpg, pozwalające zdaniem Skarżącego „na regulację jedynie w zakresie warunków utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym , porządkowym i technicznym, a nie dotyczy to terenu nieruchomości, jak też nie leży w gestii właściciela w zakresie utrzymania czystości i porządku zapewnienie dostępu do pojemników, kontenerów i zbiorników zgodnie z harmonogramem odpadów.

Zdaniem Skarżącego, powołany wyżej art. nie upoważnia Rady do nakładania na właścicieli nieruchomości obowiązku rozmieszczenia pojemników w określonym miejscu i na określonym terenie, czy też wystawiania ich w określonym czasie przed teren nieruchomości. Zdaniem Skarżącego przekracza upoważnienie ustawowe zapis dotyczący kwestii usytuowania pojemników w sposób zapewniający podmiotowi odbierającemu odpady komunalne dojazd do tych pojemników za pomocą wyspecjalizowanego pojazdu oraz możliwość opróżnienia pojemników przez ten pojazd, jak również w altance śmietnikowej z wejściem od strony ulicy albo w miejscu dostępnym (ciąg pieszo-jezdny) bez konieczności wchodzenia na teren ogrodzonej posesji, otwierania bram wjazdowych itp. Jak wskazuje Skarżący nałożenie na właścicieli nieruchomości obowiązku umiejscowienia pojemników w określonym miejscu i terminie, w sposób nieuzasadniony prowadzi do ingerencji w prawo własności nieruchomości.

Na wstępie należy zaznaczyć, iż §7 ust. 1 pkt 1 zaskarżonej uchwały nie wymusza na Skarżącym wystawiania pojemników przed nieruchomość. Pojemniki i worki służące do gromadzenia odpadów komunalnych mają być udostępnione w sposób zapewniający dostęp przedsiębiorcy do odbioru odpadów. W przeciwnym wypadku, bez doprecyzowania tego faktu, mogłoby dochodzić do wręcz abstrakcyjnych sytuacji, gdzie właściciel nieruchomości udostępniałby odpady do odbioru w miejscach niedostępnych dla pracowników operatora systemu i uniemożliwiających dojazd pojazdami służącymi do wykonania usługi. Wręcz mogłoby to prowadzić do sytuacji, dla których odbiór nie były fizycznie możliwe z miejsca wskazanego przez właściciela nieruchomości.

W opinii organu prawodawczego, zapisy §7 ust. 1 pkt 1 oraz §7 ust. 5 w zw. z § 7 ust. 6. są jedynie doprecyzowaniem i skonkretyzowaniem zapisów ustawowych, nadającym im wymiar praktyczny, a nie przekroczeniem delegacji ustawowej. Podobne stanowisko prezentowane jest także w orzecznictwie sądowym.

Jak wskazuje Wojewódzki Sąd Administracyjny w Lublinie w wyroku z dn. 20 maja 2021r. (II SA/Lu 77/21) „Doprecyzowanie przez prawodawcę lokalnego sformułowań zawartych w delegacji ustawowej na potrzeby określenia celów, które mają zostać osiągnięte poprzez wprowadzenie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (por. np. art. 4 ust. 2 u.c.p.g.), nie może być zatem jednocześnie utożsamiane z przekroczeniem delegacji ustawowej. Czym innym jest ogólne wskazanie przez ustawodawcę zamierzonego celu, a czym innym określenie konkretnych zasad (instrumentów) do osiągnięcia wskazanego celu (...). Nakazywanie zmiany miejsca pojemnika lub worka przed określoną godziną i jego wystawiania w sposób umożliwiający dostęp do niego mieści się w szeroko rozumianych warunkach rozmieszczania pojemników i worków, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 u.c.p.g. Podobnie ocenić należy nakaz otwierania ogrodzonych i zamykanych na klucz altan śmietnikowych i tym podobnych miejsc. Obowiązek taki dotyczy bowiem również zagadnień związanych z rozmieszczeniem na terenie nieruchomości pojemników i worków. W delegacji ustawowej z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o czystości i porządku w gminach mieści się upoważnienie rady gminy do określenia miejsc umieszczenia pojemników, dostępu do pojemników dla odbiorcy odpadów, wystawiania pojemników w dniu odbioru przed wejściem na teren nieruchomości czy obowiązek utrzymania pojemników na odpady w dobrym stanie technicznym i higienicznym. Wskazane zapisy w Regulaminie nie stanowią - wbrew zarzutom skargi - rozszerzenia zawartego w ustawie obowiązku, a określają jedynie wymagania i konkretyzują je w tym zakresie.”

Również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 12 marca 2020r. (IV SA/Pa 1032/19) stwierdził iż:

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy przez przekroczenie delegacji ustawowej i wprowadzenie w § 9 ust. 1 załącznika uchwały sposobu postępowania z udostępnianiem pojemników i worków, Sąd stwierdza niezasadność zarzutu. Zgodnie z powołanym przepisem ustawy: Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące: rodzaju i minimalnej pojemności pojemników lub worków, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości, w tym na terenach przeznaczonych do użytku publicznego oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i worków oraz utrzymania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu: średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach, liczby osób korzystających z tych pojemników lub worków. Kwestionowany przepis załącznika uchwały (§ 9 ust. 1) wprowadza obowiązek właścicieli nieruchomości do udostępnienia pojemników i worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na czas ich pobierania w szczególności poprzez ich wystawienie poza teren nieruchomości, w miejsce widoczne, umożliwiające swobodny do nich dojazd, lub umożliwienia dostępu do altanki śmietnikowej w sposób w jaki nie utrudni to mieszkańcom oraz osobom trzecim poruszania się.

Należy podkreślić, że ustawodawca poleca radom gmin rozstrzygnięcie kwestii rozmieszczenia pojemników oraz worków na odpady komunalne. W zakresie rozmieszczenia pojemników należy upatrywać także zobowiązanie właścicieli nieruchomości w przedmiocie ulokowania pojemników w taki sposób, w jaki służby dokonujące odbioru odpadów będą mogły wykonać swój obowiązek nie naruszając przy tym prawa własności do nieruchomości. W pełni racjonalne jest uregulowanie przez lokalnego prawodawcę obowiązku wystawienia pojemników przed nieruchomością, na której gromadzone są w odpowiednich pojemnikach odpady komunalne. Sąd w składzie orzekającym stoi na stanowisku, zgodnie z którym prawo własności nieruchomości jest wartością wyższą niż sposób odbierania odpadów, a przez co, rozmieszczenie pojemników oraz worków na odpady komunalne nie stoi w opozycji do zakresu normowania wskazanego w delegacji ustawowej. Brak regulacji sposobu odbioru odpadów w § 9 ust. 1 załącznika uchwały mogłoby wprowadzić ingerencję służb odbierających odpady komunalne w prawo własności. Rada chcąc pogodzić ze sobą prawo ochrony własności z obowiązkiem odbioru odpadów komunalnych przez wprowadzenie § 9 ust. 1, zobowiązał mieszkańców do wystawiania pojemników przed nieruchomością, co jest rozwiązaniem racjonalnym w ocenie Sądu. Sąd nie zgadza się ze Skarżącym, który na poparcie swojego argumentu powołał m.in. wyrok tut. Sądu. W żadnym ze wskazanych orzeczeń nie ma uzasadnienia, dla którego organ stanowiący w gminie nie mógłby wprowadzić obowiązku rozmieszczenia pojemników przed nieruchomością na czas odbioru odpadów. Ponadto, w powołanym przez Skarżącego orzecznictwie, nie rozważono ingerencji służb w prawo własności nieruchomości. Sąd w składzie orzekającym widzi celowość uwzględnienia również i tego prawa tak samo jak to uczynił lokalny prawodawca.

W zakresie ww. obowiązku ustawienia pojemników w miejscach umożliwiających dostęp podmiotowi odbierającemu odpady, Sąd podziela stanowisko wyrażone w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z (...) lutego 2016 r. sygn. akt II OSK (...) (CBOSA), w myśl którego rada gminy może w pewnym zakresie -

związanym z odbiorem, segregacją i pozbywaniem się odpadów komunalnych - ingerować w sferę uprawnień i obowiązków właścicieli nieruchomości. W referowanej sprawie NSA uznał, że zasadnie gmina w regulaminie określiła miejsca wystawiania przez właścicieli posesji odpadów komunalnych. Sąd w składzie orzekającym podziela w pełni to stanowisko i uznaje zarzut Skarżącego za nieuzasadniony.

Ponadto jak wskazuje wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 1 lipca 2025r. (III OSK 1146/22):

Pod pojęciem "sposobu pozbywania się odpadów komunalnych" należy rozumieć obowiązki nakładane na zobowiązanego celem przygotowania zebranych odpadów do ich odbioru przez stosownego przedsiębiorcę lub inny podmiot dokonujący tego odbioru. Sposób ten może polegać np. na oddawanie odpadów do PSZOK-u, kompostowanie odpadów biodegradowalnych lub odbiór przez podmioty zajmujące się gospodarką odpadami. Niewątpliwie § 19 ust. 3 i 4 Regulaminu dotyczy tej ostatniej możliwości, tj. zasad przygotowania przez właściciela nieruchomości zebranych odpadów celem ich odbioru przez właściwego przedsiębiorcę. W zakresie ustalenia takiego sposobu mieści się nałożenie obowiązku przygotowania przez właściciela nieruchomości worków i pojemników do ich odbioru w konkretnym dniu, jak i wskazania na przedział czasowy, kiedy te worki lub pojemniki będą dostępne dla pracowników tego przedsiębiorcy. W zakresie tych zasad mieści się także zobowiązanie właściciela do wystawienia pojemników lub worków z odpadami przed swoją nieruchomością w miejsce ogólnodostępne także celem ich odbioru. (...)Także w orzecznictwie sądowym wskazano, że w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy można określić sposób pozbywania się odpadów (por. wyrok NSA z 20 kwietnia 2022 r. sygn. akt III OSK 4418/21).

Jak wskazuje zatem przywołane orzecznictwo zapisy doprecyzowujące sposób ustawienia pojemników do gromadzenia odpadów komunalnych stanowią kompetencje gminy zawarte w art. 4 ust. 2 ucp. Wprowadzone regulacje nie ograniczają prawa własności właściciela nieruchomości, co więcej, to brak regulacji sposobu odbioru odpadów uchwały mógłby wprowadzić ingerencję służb odbierających odpady komunalne w prawo własności. W celu prawidłowej realizacji usługi, operator systemu musi mieć zapewnioną możliwość odbioru odpadów bez ingerencji w prawo własności nieruchomości. Jak wskazał sam Skarżący, z treści upoważnienia rat. 4. ust. pkt 2 ucp, nie wynika aby prawodawca lokalny mógł ingerować w prawa podmiotowe właścicieli nieruchomości poprzez dopuszczenie możliwości wjazdu na tere nieruchomości pojazdów podmiotu uprawnionego do odbioru odpadów. Racjonalnym jest więc podjęcie takich regulacji, które doprecyzowują miejsce udostępnienia pojemników poza teren nieruchomości, aby nie dopuścić do konieczności ingerencji w prawo własności poprzez podmiot zobowiązany do realizacji usługi odbioru odpadów. Nie można pominąć faktu, iż odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest czynnością wymagającą określonych warunków technicznych. Niedopuszczalną byłaby sytuacja związania podmiotu odbierającego obowiązkiem odbioru odpadów z niedookreślonego w czasie i przestrzeni miejsca na terenie nieruchomości i bez względu na faktyczne możliwości w terenie. Właściciel nieruchomości, będąc elementem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi ma obowiązki zarówno wobec gminy, jak i podmiotu odbierającego odpady komunalne. Do obowiązków takich należy bezsprzecznie zapewnienie odbioru odpadów z miejsca dostępnego dla pracowników podmiotu. Nielogiczne byłoby dopuszczenie możliwości utrudniania bądź uniemożliwiania przez właściciela wykonania usługi a zarazem możliwość żądania jej wykonania bez względu na warunki techniczne. Jednym z elementów niezbędnych do wykonania usługi odbioru odpadów komunalnych jest dojazd do nieruchomości. W przypadku braku technicznych możliwości dojazdu do nieruchomości pojazdem służącym do wykonywania usługi, właściciel nieruchomości musi liczyć się z koniecznością wystawienia odpadów w najbliższym, możliwym do zrealizowania usługi miejscu. Taka sytuacja ma miejsce w przypadku obsługi nieruchomości przy ul. Saskiej 28, gdzie pojazdy ciężarowe służące do odbierania odpadów, jak wskazuje operator systemu, nie mają swobodnego dojazdu.

Podsumowując, biorąc pod uwagę uzasadnienie faktyczne i prawne, zarzut braku przekroczenia delegacji ustawowej do wprowadzenia zaskarżonych zapisów Uchwały jest nieuprawniony. Uchwały zostały podjęte w świetle obowiązujących przepisów prawa na podstawie uprawnień jakie przysługują Prezydentowi Miasta w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W opinii Wydziału zakres podjętej uchwały wypełnia wyłącznie dostępne delegacje ustawowe, co potwierdza cytowane orzecznictwo w tym zakresie. Wprowadzone regulacje są niezbędne dla prawidłowego działania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jako całości, na którą składają się wzajemne obowiązki i uprawnienia wszystkich jego członków.

W świetle powyższego podjęcie zaskarżonej uchwały w obecnym brzmieniu jest w pełni uzasadnione.